Strategische Koers 2019–2023

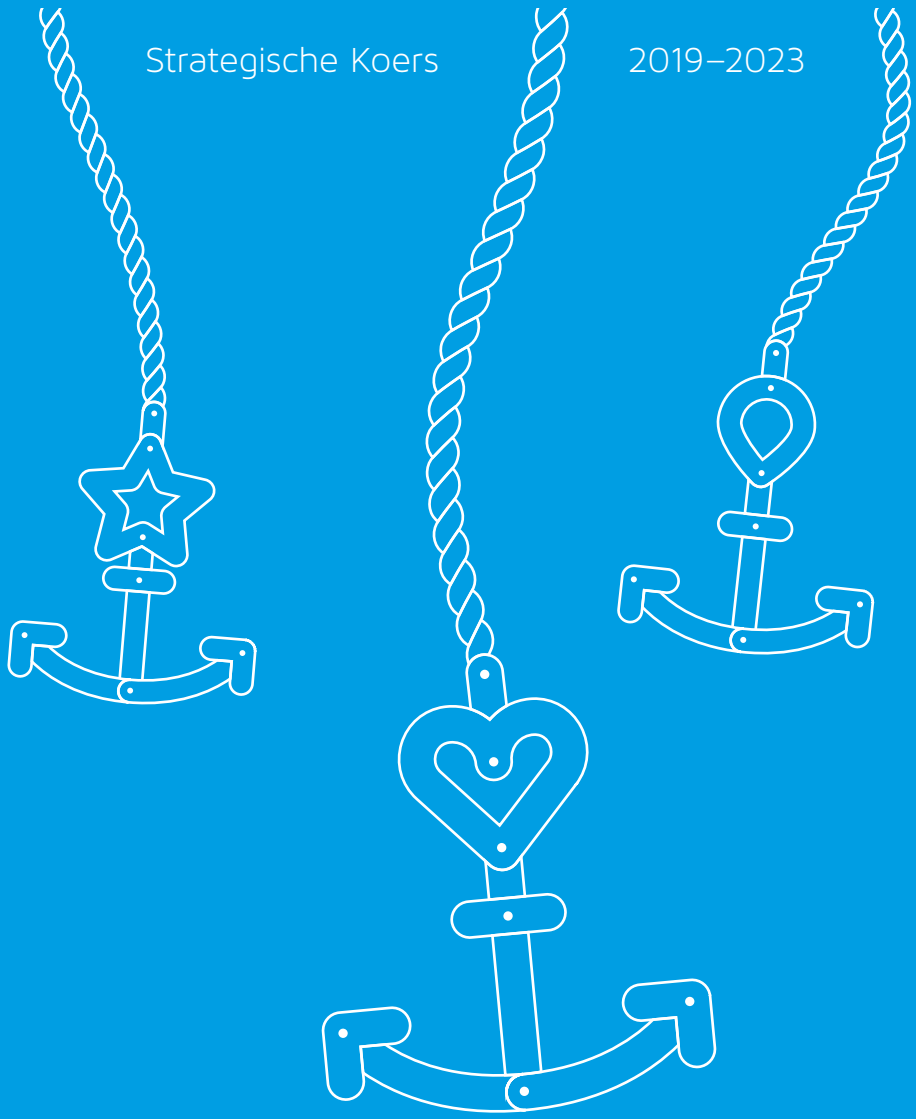

Muren breken, meters maken

INNOORD

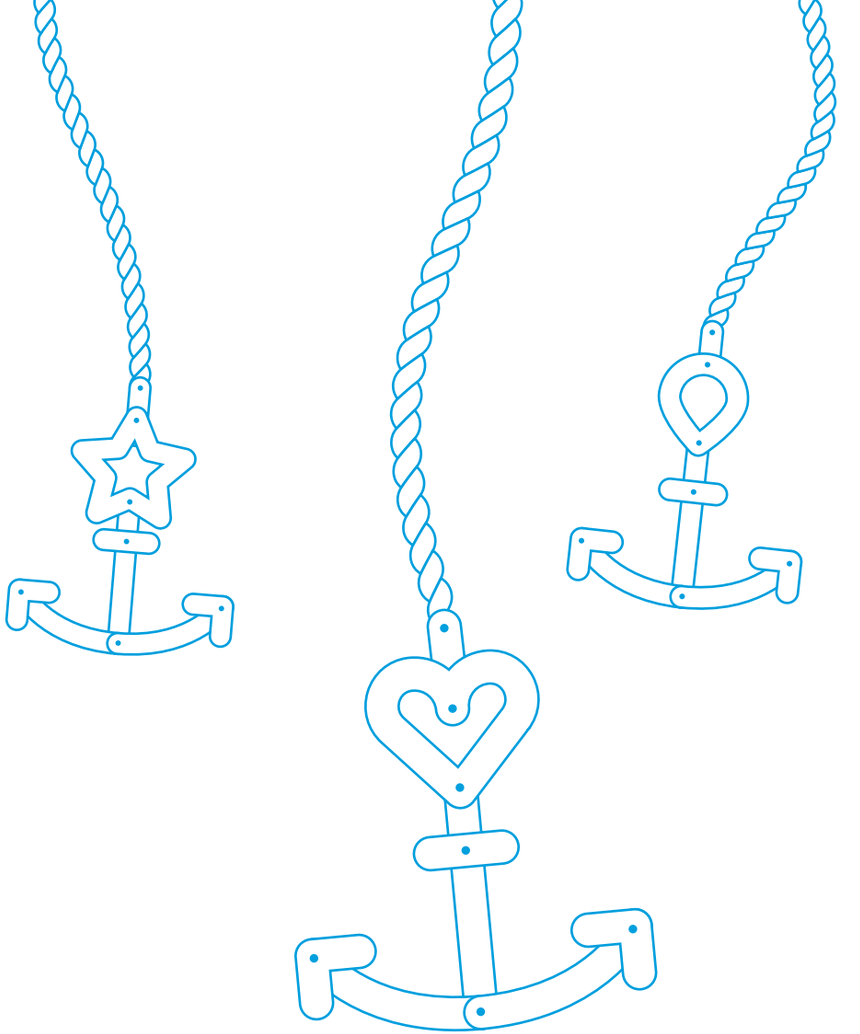

Muren breken, meters maken

Strategische Koers Innoord / 2019–2023

Leeswijzer

Voor je ligt de strategische koersnotitie 2019–2023 van Innoord. In het voortraject inventariseerden we steekproefsgewijs de wensen van toekomstige lezers. 'Leesbaarheid' werd vaak als eerste genoemd. Concreet, helder, herkenbaar en aansprekend voor zowel externen als voor leerkrachten en ouders. Liever een inspirerende verbeelding dan een theoretisch document, klonk het regelmatig. Verder was er de wens tot een 'bottom-up'-benadering in plaats van 'top-down'.

Daarom wijkt dit stuk sterk af van een traditionele koersnotitie. In dit 'boekje' zijn de relevante speerpunten en beleidsthema's op een speelse manier beschreven. Dit gebeurt via de Innoord-leerling Charlie met z'n klasgenootjes en leerkrachten. Alle personages in het verhaal zijn verzonnen en overeenkomsten berusten dus op toeval (behalve die van de bestuurder van Innoord). Het decor is ons mooie Amsterdam-Noord – vroeger, nu en later. Het verhaal speelt zich af in 2023, maar het voorwoord is vanuit een nog verdere toekomst geschreven. Alsof de blik op de toekomst een terugblik is. Het illustreert dat de nieuwe visie zaken best op z'n kop zet.

Hoewel je het stuk misschien niet meteen herkent als een strategische koersnotitie, is de bedoeling ervan net zo serieus. Belangrijke punten krijgen extra uitleg via 'ankers'. We willen je laten weten welke richting Innoord op wil. Het is een visualisatie. Je kunt de toekomstige school met leerkrachten-nieuwe-stijl, labs, actieve ouders in de klas enzovoort alvast ervaren.

Dit stuk is ook een paar dingen niét. Het is geen operationeel plan waarin gedetailleerd is gefaseerd wanneer alles uniform wordt uitgerold. Elke Innoord-school werkt in het schoolplan en via de jaarplannen uit wat ze in welk tempo oppakken.

Omdat deze notitie beschrijft dat we grenzen willen verleggen en (leeftijd)muren doorbreken, is het goed om – meer dan voorheen – onze leerlingen te informeren over het proces. Er komt daarom ook een leerlingenversie gericht op ongeveer groep 6 tot en met 8.

Ten slotte: waar 'hij' staat kun je soms ook 'zij' lezen. Veel leesplezier!

Bestuur Innoord

Vooraf 7

1. Dorp in de stad **11**
Amsterdam-Noord als onderwijsmateriaal van Innoord

2. Een kind als geen ander **21**
Elk Innoord-kind volgt een persoonlijke leerroute

3. Meester Wiz & Noortje op de honkschool **33**
Hoe Innoord onderwijs flexibel organiseert

4. Een nieuw meisje **47**
Superdiversiteit kweekt wereldburgers

5. Het fluisterbootje van Charlie **55**
Duurzaamheid op planeet Innoord

6. Op naar de top! **65**
Elk kind ontplooit z'n talent maximaal

Innoord-ankers 75

Vooraf

In een ver, ver verleden was er een leuke scholier die Charlie heette. Het jaar was 2023. Deze leerling woonde, leefde en speelde in Noord – en hij zat op een Innoord-school. Als ik terugkijk op 2023 en denk aan Charlie zie ik alles weer voor me. Niet alleen Charlie, ook zijn klasgenootjes en andere leerlingen van die tijd. En natuurlijk het team leerkrachten van de meest diverse soort. En alle ouders die op school een steeds actievere rol gingen spelen.

Regelmatig kom ik mensen uit die tijd tegen. Als we elkaar herkennen, hebben we fijne gesprekjes. Het gaat vrijwel altijd over hoeveel er toen in korte tijd veranderde. Dat alles zo in beweging was. Het grappige is dat aan die verandering geen crisis of noodzaak voorafging. Het IJ stond ons niet aan de lippen. Op een dag, ergens in 2018 of 2019, vonden we het gewoon tijd om ons ideale onderwijs te realiseren. Noem het een droom. Het verschil is dat dromen bedrog zijn, terwijl we dit echt gingen uitvoeren.

Dit verhaal beschrijft een aantal dagen uit de geschiedenis van Innoord. Een week in juni 2023 om precies te zijn. Het was prachtig weer, de lucht was blauwer dan blauw en ons nieuwe beleid kreeg echt vorm. Voor ik het vergeet te zeggen; ik was toen 'bestuurder' van Innoord. Vier jaar daarvoor, in 2019, hadden we met een groep mensen een prachtig plan bedacht. We wilden Innoord de allerleukste en allerbeste van Nederland maken. Ja, best ambitieus! Dat plan uit 2019 was officieel onze 'Strategische Koers 2019-2023'. We voerden vooraf gesprekken met leerkrachten, schooldirecteuren, ouders en natuurlijk met leerlingen. We wilden een inspirerend en eigenwijs stuk waarmee we de schoolwereld een beetje zouden opschudden. Nou ja, de wereld van Innoord op z'n minst.

Missie, pijlers en kompas

Onze missie is ongewijzigd dwars: 'We moeten de toekomst voorbereiden op onze kinderen.' Ook pijlers en kompas blijven stevig overeind. We geven kinderen een voorsprong met inspirerend en vernieuwend onderwijs.

Nu kan ik een verhaal houden over hoe we alles voor de toekomst tot in de puntkomma hadden uitgedacht, maar hoe groot is onze voorspellende gave? Wat wél zeker is: bij Innoord hebben we invloed op onze leerlingen. Wie hen vormt, maakt de toekomst. Zo kwamen we tot die eigenwijze missie die we met een lach tegen elkaar uitspraken:

'We moeten de toekomst voorbereiden op onze kinderen.' Die zin is lastig uit te leggen. Maar dat hoeft ook niet, hij is prikkelend en eigenwijs. Echt Noord. Er is niet één algemene toekomst; elk kind maakt zijn eigen microtoekomst.

Een kind floreert als het weet en voelt op welke manier hij anders is dan anderen – daarin maakt hij het verschil. Bij Innoord concretiseren we deze zelfkennis door kinderen en hun ouders steeds precieze informatie over ontwikkelingsresultaten te geven. Met aanknopingspunten voor begeleiding. Behalve aan feitenkennis gingen we dus ook aandacht besteden aan zelfkennis.

Terug naar juni 2023. We hadden toen vier jaar '**Muren breken, meters maken**' achter de rug - dat was in die jaren het motto van Innoord. De school was mooier, leuker en leerzamer geworden! Ook voor die tijd waren we lekker bezig. De jaren van '**Voeten in de klei, blik op de horizon**' was de stevige basis. De missie, pijlers en het kompas van toen bleven belangrijk. Toen we vooruitgang boekten, werd het tijd om ankers uit te gooien. Want wie progressie boekt, moet ook ergens 'borgpennen' slaan zodat je niet ongemerkt afdrijft. Vandaar dat je in dit verhaal af en toe een anker tegenkomt. Maar lees dit verhaal niet als een ouderwets 'Mission statement' met 'performance indicators' of 'smart targets'. Dat is zó 2018! Lees het als een inspirerend beeld, een foto van een mooie zomerdag. Wie over Charlies schoolweek leest, weet wat we destijds wilden!

Groet, Mirjam Leinders

1. Dorp in de stad
Amsterdam-Noord als onderwijsmateriaal van Innoord

"Kom binnen, dit is mijn school!" zegt Charlie terwijl hij de enorme toegangsdeur openschuift. Zijn neefje Musa woont in Parijs en logeert bij hem. Charlie laat al de hele dag zijn school zien. Ze staan in een megagrote loods van de NDSM. Studio's en ateliers hangen hoog boven hun hoofd in de hal waar ooit zeeschepen werden gebouwd. Je kunt er via trappen en een gangenstelsel van hekwerk langslopen.

"Is dit écht jouw school?" vraagt Musa met enig ongeloof in z'n stem. "Echt," zegt Charlie.

"Maar toen we net in het filmmuseum waren zei je ook: dit is mijn school."

"Klopt, het filmmuseum is ook school. Eigenlijk is heel Amsterdam-Noord school. En we hebben elke week een schoolreisje."

Nog steeds wat argwanend vraagt Musa: "Als we straks gaan voetballen, is dat dan ook jouw school?"

"Soms wel ja," antwoordt Charlie. "Weet je trouwens dat Ajax begon in Noord?"

Musa kijkt nog eens de grote hal in en zegt dan: "In Parijs gaat alles heel anders. Daar hebben we een echte *école*! Met een hoge muur eromheen. En een schoolreisje doen we één keer per jaar, zoals dat hoort!"

Charlie zit in de laatste maand van zijn laatste jaar bij Innoord. Sommige middelbare scholen liggen in Noord, andere in de stad. Is het niet raar dat je 'de stad' zegt als je het over de centrumzijde van Amsterdam hebt? Is Amsterdam-Noord nou een dorp of een stad? vraagt Charlie zich soms af. Boven het IJ barst het van de dorpen die ze 'tuindorpen' noemen: Tuindorp-Oostzaan, Nieuwendam, Buiksloot, Vogeldorp, Disteldorp, ga maar door. En dan heb je nog die 'dijkdorpen' zoals Schellingwoude en Durgerdam. Zelfs binnen de ringweg ligt nog weiland met echte koeien en schapen. Dat is verder nergens in Amsterdam. Ja, het is hier dorps, mensen kennen elkaar en zitten op dezelfde sportclubs. Het is overzichtelijk en er is ruimte. Er is zelfs een bos! Het Vliegenbos is het grootste iepenbos van Europa. En toch is het óók een stad. Niet zomaar een, het is de hoofdstad. Charlie is trots dat hij in de hoofdstad woont. Het belangrijkste paleis van de koning kun je vanaf het dak van de A'DAM Toren haarscherp zien. Zo dichtbij.

Als Charlie later die middag met Musa voetbalt op het veld in het Vliegenbos, pakt Musa plotseling de bal en loopt naar Charlie toe. "Je moet niet denken dat dit bos bijzonder is. In Parijs hebben we veel meer en veel grotere bossen. Als je dat maar weet!"

"Eh... zo is het Musa. Parijs is super!"

Honkschool

Elk kind begint en eindigt de dag op z'n honkschool. Deze honkscholen zijn 'de veilige haven', een prettig thuishonk. De honkschool heeft een gastvrije uitstraling, is schoon en de hele omgeving straalt veiligheid uit. Elke school heeft een huiselijke koffielounge waar ouders en leerkrachten elkaar kunnen ontmoeten. Naschoolse opvang is steeds meer verenigd met de honkschool. De koffielounge hoeft niet op elke school hetzelfde te zijn. Variatie en eigenheid zijn juist fijn.

School kantelt naar buiten

De binnen-buitenwand van Innoord wordt poreus. Er komen minder muren maar er komt meer onderwijsvloer. Innoord sluit onderwijsallianties met instellingen en bedrijven uit Noord en soms ook daarbuiten. Op locatie komen er lokalen bij, bijvoorbeeld in cultuurgebouwen, bibliotheken en in organisaties. Een deel van het onderwijs vindt buiten de honkschool plaats. Doordat het onderscheid tussen binnen en buiten minder scherp is, worden de sociale en fysieke omgeving beter gebruikt als onderwijsmateriaal. Op strategisch niveau werken we samen met stichting Openbaar Onderwijs aan de Amstel.

Charlie had al in de NDSM-hal gemerkt dat er iets met Musa was. Blij zijn met je school mag, maar als anderen er jaloers om worden, kun je beter dimmen. Dat was een belangrijke boodschap die hij de afgelopen jaren verschillende keren had begrepen. Bij Innoord leer je goed op andere kinderen af te stemmen. Het gaat er niet alleen om dat je een goed verhaal vertelt, maar ook dat het goed overkomt. Dat de andere kinderen het snappen, en er niet boos of bang van worden. Er is een ingewikkeld woord voor dat hij eens bij Scrabble gelegd heeft, maar nu weet hij dat woord niet meer. Of toch... COMMUNICATIE! Dat je niet alleen in duidelijke zinnen zegt wat je bedoelt, maar dat je ook kijkt of het overkomt zoals je het bedoelt. Volgens de school kun je daar niet vroeg genoeg mee beginnen.

Charlie is gek op de NDSM omdat zijn opa er werkte. En zijn overgrootvader ook. Met z'n opa heeft hij nog over de betonnen hellingen gestruind. Je hebt een machtig uitzicht over het IJ. Opa heeft op die hellingen aan mammoetschepen gewerkt. Flatgebouwen die bij de tewaterlating een kleine tsunami veroorzaakten in de buurt van de werf.

Innoord heeft deze naam omdat Noord zelf het lesmateriaal is. '**Het onderwijs ligt op straat.**' Scholen trekken er letterlijk op uit om buiten leerzame ervaringen op te doen. Waar elders in Nederland staat je school in de grootste stad van het land, maar ben je tevens vlak bij uitgestrekte weilanden en het grootste iepenbos van Europa? Waar elders ligt belangrijk cultureel en industrieel erfgoed altijd om de hoek van je school?

Ook de sociale context van Noord biedt uitbundig lesmateriaal. Met relatief veel verzorgingshuizen, het BovenIJ-ziekenhuis, sportaccommodaties en toneelpodia. Overigens hoeft er geen hek om Amsterdam-Noord. We werken nauw samen met de gemeente en collega-schoolbesturen (met name met het openbaar onderwijs

Noord als bron

Amsterdam-Noord is lesmateriaal. Buiten op straat, in het bos en in fabriekshallen liggen leerzame ervaringen. Ook de sociale context van Noord biedt uitbundig materiaal. Lessen vinden regelmatig buiten school plaats. Noord heeft energie en daadkracht. Bij Innoord krijgt een kind mee dat het z'n eigen toekomst kan maken.

in Amsterdam: de Federatie Openbaar Primair Onderwijs). Met andere woorden: Noord is niet het zuidelijkste Waddeneiland. Wel zit het vol energie en daadkracht. Dóén is iets wat je bij Innoord meekrijgt. Je kunt je eigen toekomst maken.

2. Een kind als geen ander
Elk Innoord-kind volgt een persoonlijke leerroute

Twee kinderen heb ik, allebei met dezelfde achternaam en haarkleur, maar daar houden de overeenkomsten op," lacht Igor. "Het zijn compleet andere mensjes."

Igor is vader van Lev en Yulia. "Ja, dat klinkt best Russisch, dat geef ik toe. Ik kom dan ook uit Rusland. In de jaren negentig ben ik naar Nederland gekomen. Ik was toen afgestudeerd ingenieur en wilde naar het westen. Het Sovjettijdperk lag nog niet zo lang achter ons, en ik wilde onder geen beding nogmaals onder het juk van een communistisch bewind leven."

"Maak je er geen politiek verhaal van?" zegt Onno met een knipoog. In zijn andere hand houdt hij een kleine camera. "Het is voor de website en gaat over jouw bijdrage als ouder-leerkracht van Innoord."

Igor is even in verlegenheid gebracht, strijkt een hand door zijn haar en hervindt zich dan.

“Daarom ben ik zo blij dat mijn kinderen op een Innoord-school zitten. Elk kind maakt hier zijn eigen tocht door school, samen met andere kinderen, maar toch: een lesprogramma dat precies aansluit op het kind.”

Igor pakt een grote metalen sleutel die in de werkplaats hangt.

“Techniek leer je niet op een tablet, maar met je handen. Deze werkplaats ligt op een steenworp afstand van waar Fokker de eerste vliegtuigen bouwde. Ze werden de belangrijkste vliegtuigbouwer van de wereld. Noord ademt de techniek van het maken.”

Hij begint te glimmen. “In dit depot werkten we vorig jaar elke dag aan de elektrische bus van Innoord. Daar werd ik echt blij van. Als autotechnicus hou ik ervan dat zaken goed gemeten en afgestemd worden, maar ik dacht dat zoiets bij mensen niet kon – zeker niet bij kinderen. Het grappige is dat Innoord de afgelopen jaren een vorm van ‘social engineering’ toepast. Het is precisieonderwijs waarin ze de schoolloopbaan persoonlijk afstemmen op elk kind. Ze doen dat, of misschien moet ik ‘we’ zeggen – want ik geef hier ook les – met vaste ijkmomenten. Er wordt steeds bekeken wie de leerling is, waar het kind ‘staat’. Deze school heeft hoge verwachtingen van kinderen, we willen eruit halen wat erin zit. Plus een beetje meer. Bij de een moet je iets bijspijkeren, bij de ander ben je iets wat goed is nóg veel beter aan het maken. Talenten moeten hun voorsprong niet vasthouden maar uitbouwen.”

Igor wordt aan zijn mouw getrokken door Nadia uit groep 7. “Meester, meester, de 3D-printer heeft geen stroom meer! Mogen we opnieuw opstarten?”

Persoonlijke talentroute

Innoord heeft hoge verwachtingen van kinderen. Met ‘precisieonderwijs’ willen we eruit halen wat erin zit plus een beetje meer. Binnen het collectief van een groep doorloopt elk kind een eigen route. Op vaste ijkmomenten kijken we waar de leerling ‘staat’. Zo kan Innoord bijspijkeren wat moet, en sterke punten uitbouwen. Talenten moeten hun voorsprong niet vasthouden maar vergroten.

POKEMON

Open systeembenadering

De driehoek Ouder-Kind-School krijgt extra aandacht. Deze drie gaan vaker met elkaar aan tafel om in te zoomen op ontwikkeling. Dit vraagt een actieve betrokkenheid en coachende rol van ouders. De school begeleidt daarom niet alleen de leerling maar ook de ouder-als-coach. Ouders worden via educatief partnerschap betrokken bij delen van het onderwijs. Ook relevante organisaties in het open systeem van de omgeving kunnen zich kwalificeren als educatief partner.

"Lijkt me verstandig Nadia," antwoordt Igor, terwijl hij verdergaat met zijn vlog. Kijkend naar collega-leerkracht Onno met de camera:

"We hanteren een driedeling: Eén is de intellectuele, ook wel cognitieve, ontwikkeling genoemd. Twee is de sociale ontwikkeling. Drie is school- en studiekeuze. Deze laatste komt vooral in de hogere groepen aan de orde."

"Igor, kun je iets vertellen over de reden van dat... eh... precisieonderwijs?"

"De maatschappij vraagt nieuwe competenties en skills van kinderen. Dat vraagt om projecten waarbij die geleerd kunnen worden. Niet elk kind heeft hetzelfde niveau en niet elk kind hoeft door dezelfde mal."

"Kun je nog iets meer vertellen? De vlog mag drie minuten worden," zegt Onno.

"We hebben een leerproces waarin de 'growth mindset' tot ontwikkeling komt. Het verwerven van positief gedrag en het volgen van de eigen nieuwsgierigheid."

Onno onderbreekt Igor. "Dat met die eh... growth mindgap klinkt abstract. Kan het wat concreter?"

"Nou oké. Een kind krijgt bij Innoord op een prettige maar duidelijke manier te horen wat hij doet en laat. Dat vergroot de zelfkennis. Die bewuste identiteit is een stevige basis waarmee een kind zichzelf positief kan vormgeven. Het betekent dat een scholier beter en eerder weet wat zijn talenten zijn. Een kind hoeft trouwens niet alleen te doen waar hij het beste in is. Soms is het goed om nieuwe, onbekende talenten uit te proberen.

"We stimuleren een kind om dat bij zichzelf te onderzoeken. 'Happy mistakes' horen daarbij! Fouten maken mag."

Onderwijskwaliteit

Scholen zijn constant bezig met het updaten van de onderwijskwaliteit. Bij Innoord ontvangen alle leerkrachten en schoolleiders feedback op hun functioneren en resultaten. De scholen stellen aan de hand van het 'schoolontwikkelmodel' regelmatig de vraag: doen we de goede dingen op de juiste manier? Ook laten we deskundigen van buiten onze organisatie naar ons onderwijs kijken. Het Expertisecentrum ondersteunt het kwaliteits- en kennismanagement van Innoord.

Zelfbewustzijn

Een kind vormt zijn bewuste identiteit en welbevinden in de basisschoolleeftijd. Bij Innoord bouwt een kind zelfkennis op via positieve leerervaringen en heldere gedragsfeedback. We richten het leerproces in volgens het principe van de 'growth mindset'. Nieuwsgierigheid stimuleren we. Feedback vindt in een veilige setting plaats. Een kind kent z'n talenten, maar wordt uitgedaagd ook nieuwe, onbekende kwaliteiten uit te proberen. We stimuleren zelfonderzoek. Fouten maken mag!

Drie leerkrachtprofielen

De allround-leerkracht zoals we die nu kennen blijft de basis op elke school. Binnen een schooljaar werken ze doorgaans 'horizontaal' met een relatief vaste groep kinderen op één honkschool. Het tweede profiel is dat van de coachende allround-leerkracht. Deze is minder gebonden aan de honkschool en wordt inzetbaar bij verschillende groepen of labs. Dit type leerkracht beweegt zich meer 'verticaal' door de jaargroepen en zal voor meerdere Innoord-scholen werken. Het derde profiel is dat van de 'vakleerkracht'. Die heeft een deelbevoegdheid op zijn specialisme. Dit kan een leerkracht zijn die zich wil toeleggen op zijn favoriete vakken, maar het kan ook een educatief partner zijn. Bijvoorbeeld een ouder met een voor de school relevant specialisme, een kunstenaar of een opleider van een bedrijfsschool waarmee Innoord een alliantie heeft.

"Perféct," roept Onno terwijl hij een duim opsteekt. "Nu nog even iets over de leerstijlen misschien?"

"Ach ja, de leerstijlen. Kinderen verschillen in leerstijl. De een is praktisch, de ander meer theoretisch. De leerkracht hoort de stijl van elk kind te kennen en daarop in te spelen. Ook dit is niet zomaar gedaan. Het vraagt veel van leerkrachten, ze moeten erop toegerust zijn. Hetzelfde geldt voor ouders die delen van onderwijstaken krijgen."

"Heel goed Igor," zegt Onno. "Dit lijkt me een mooi moment om af te sluiten met jouw rol als ouder-leerkracht!"

"Ach natuurlijk, dat stukje past hier. Ik ben dus een van de vele ouders die door de school zijn opgeleid om hun eigen vak te geven op de school van hun kinderen. 'Educatief partnerschap', met een deftige term. En dat is niet effe een ochtendje iets vertellen over wat je doet. Ik ben hier in het Lab Techniek een bevoegde vakleerkracht. Vroeger kwam ik amper verder dan het schoolplein, nu zijn de oude muren en scheidslijnen verdwenen. Supermodern, of misschien juist heel ouderwets en dorps. In ieder geval niet erg communistisch."

3. Meester Wiz & Noortje op de honkschool

Hoe Innoord onderwijs flexibel organiseert

Aangenaam warm en windstil is deze junidag. De zonaanbidders spelen in de zon, de schaduwzoekers zitten bij de Spin Martina. Martina is de 'Spin Martina' omdat ze een spin-in-het-web is. Elke honkschool heeft zo'n spin die alles regelt wat er geregeld moet worden. Ze was ooit stewardess. Daarna werkte ze jaren in een planningsfunctie op de grond bij Schiphol. Leuk, lekker hectisch maar soms wat onpersoonlijk, vond ze. Toen ze twee jaar geleden de nieuwe functie van Spin bij Innoord zag, wist ze het meteen. De baan van haar leven.

"Over twee weken is het zomervakantie," zegt Martina.

"Maar de vakanties worden toch afgeschaft?" vraagt Charlie.

"Nou, niet afgeschaft hoor," zegt Martina. "Vanaf volgend

jaar gaan we het wel anders doen. Op een paar locaties experimenteren we met flexibele vakanties."

"Is dat net zoiets als een flexibel abonnement met bellen?" vraagt Senna.

"Nou, misschien. Straks staan alleen de twee weken van de kerstvakantie nog vast. Alle andere vakantieweken kunnen je ouders opnemen wanneer ze willen. Er is dus geen vaste herfst-, krokus- en meivakantie meer."

Ze vertelt de kinderen die om haar heen zijn gaan zitten over de nieuwe school die ze een 'Continuschool' noemt. Met vijftig weken per jaar school maar wel gewoon evenveel weken vakantie als altijd.

"Straks bepalen je ouders en meesters en juffen zelf wanneer ze vakanties en vrije dagen nemen," legt Martina uit. "En spinnen dan?" vraagt Charlie.

"Ja, spinnen zéker ook," lacht Martina.

Als de ochtendpauze voorbij is, loopt Charlie met een groepje kinderen van zijn eigen honkschool naar de Innoord-bus. Dat is een bus die je niet kunt missen. Hij is fluorescerend groen en rijdt volledig elektrisch - een rijdend zonnepaneel. Kinderen van groep 7 en 8 hebben hem vorig jaar zelf ontworpen in het Lab Techniek. Met behulp van de meesters en juffen natuurlijk. Eens per week pikt hij de kinderen van deze honkschool op en brengt steeds een plukje kinderen naar de lesgroep die onderdeel is van hun persoonlijke lesprogramma. Oom Klaas en tante Fatima zitten vandaag op de bus. De Spin verzendt via bluetooth de namen van de kinderen die meerijden. Kinderen stappen op verschillende plekken uit. De routeplanner zorgt ervoor dat er geen tijd wordt verknoeid. Martina zwaait de bus op al haar werkdagen uit – natuurlijk ook om deze 'transfer' vlekkeloos te laten verlopen.

De bus rijdt geruisloos weg. Martina loopt het gebouw in en gaat naar de Innoord-koffielounge. Daar kun je versgebrande koffie krijgen van een junior barista (overal is van alles geautomatiseerd, maar hier is de automaat juist vervangen door een mens). In de loungeruimte kletsen ouders en zitten leerkrachten te werken op de laptop. In de afgesloten ruimtes vinden overdrachten en briefings plaats. Welkom op de 'honkschool'! De veilige haven waar elk Innoord-kind start en eindigt. Honkscholen zijn in de flexibele opzet van de afgelopen jaren niet minder belangrijk geworden. Ze bezitten meer dan ooit een sterke eigenheid. Dat je school onderdeel is van Innoord betekende gelukkig niet dat alles op elke school uniform werd. Innoord is geen franchiseformule à la McDonald's. Wel is elke school onderdeel van een sterke koepel van thuisscholen die elkaar versterken. Het Innoord-embleem is op elke honkschool zichtbaar. Dit staat voor de kwaliteitsbenadering en 'bezielde binnenkant'. Op een aantal gebieden is er eenduidigheid. Dan moet je denken aan gastvrije uitstraling, veiligheid, pestbeleid, professionaliteit, HR-beleid en ICT. Een Innoord-school is herkenbaar aan z'n groene en schone schoolpleinen, gastvrije uitstraling en persoonlijke benadering. Maar geen eenheidsworst. Kinderen en hun ouders hebben juist behoefte aan een school die als een prettig thuishonk voelt. Naschoolse opvang is steeds meer verenigd met de honkschool. Die heeft een eigen identiteit en benaderingswijze. Ouders weten waarom ze voor de ene locatie kiezen in plaats van de andere.

Later die dag heeft Martina elders in Noord een afspraak met Dorien, een van de directieleden die het veranderingsproces van Innoord in goede banen leidde. We zijn in A-lab, het oude chemielaboratorium van Shell. Het gebouw kijkt uit op de trommel van Holland Experience, de A'DAM Toren en EYE. A-lab biedt nu huisvesting aan onder meer vele creatieve bedrijfjes. Sommige daarvan werken in de gamingindustrie. En zeg je gaming dan zeg je kids.

CAPTAIN SPACE
PLANET EARTH SQUADRON
LUNAR 96-94

“Ligt alles op schema Dorien?” vraagt Martina.

“Behoorlijk. Het lukt zelfs om personeel te vinden. Even los van de nieuwe krachten die 365 dagen per jaar werken.”

“Je bedoelt?”

“Meester Wiz,” lacht Dorien. “Onze digitale school is altijd open. We hebben nu al van een derde van alle lessen een online back-up. Mis je een les, dan kun je die thuis op je tablet inhalen met Noortje en meester Wiz. Of gewoon na een schooldag nog een stukje overdoen. Net of je in een echte klas zit. Ja, de gameontwikkelaars uit Noord wilden graag met ons samenwerken om van alle lessen die we hebben een Wiz–back-up te maken.”

“Gaaf!” roept Martina.

“Het lijkt pure fun,” zegt Dorien, “maar er zit een serieus idee achter. Digitale geletterdheid is belangrijk. Bovendien is het oerdegelijk kennismanagement. Het voordeel van een gezamenlijke groep scholen als die van Innoord is dat er elke dag heel veel geleerd wordt. Als je dat registreert, bewerkt en in een leuke vorm toegankelijk maakt, is elke schooldag ergens op het intranet terug te vinden. Goed onderwijs mag niet in een vergeethoek wegsijpelen. Door simpelweg de lessen op te nemen, konden we ze hier in A-lab in een gameversie omzetten. Die digitale lessen worden elk jaar verbeterd en geüpdate.”

Ook de kennis uit het Expertisecentrum voor taal, rekenen en gedragsspecialismen is geïntegreerd in de digitale school. Wiz, Noortje en hun bots krijgen elke dag voeding.

“Staan er straks ook Wizbots voor de klas?” vraagt een zacht stemmetje. Het is Charlie, die het café was in gelopen en een paar woorden opving.

Virtuele school

Innoord opent een virtuele school. Zo spelen we in op de snel veranderende digitale samenleving. Digitale geletterdheid, oftewel mediawijsheid, ‘computational thinking’ en ict-basisvaardigheden zijn vast onderdeel bij Innoord. De virtuele school is altijd open. Elk kind van Innoord kan via een persoonlijk account inloggen. De belangrijkste lessen van elke schooldag van groep 1 tot en met 8 zijn te bezoeken. Van vrijwel alle lessen heeft de school een online back-up. Mis je een les, kun je die thuis inhalen met ‘Noortje en meester Wiz’. Of gewoon na een mindere schoolweek in het weekend een stukje overdoen. Net alsof je in een échte klas zit.

Expertisecentrum

Het Expertisecentrum van Innoord richt zich op kwaliteitsoptimalisering van taal, rekenen en gedragsspecialismen. Bijvoorbeeld voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Doordat Innoord-scholen faciliteiten, kennis en didactische arrangementen uitwisselen, is het synergievoordeel groot. Kennis van het Expertisecentrum wordt gebruikt op alle scholen. Ook wordt het ingebouwd in de virtuele school.

"Charlie, Wiz en Noortje gebruiken we niet om meesters en juffen te vervangen," zegt Dorien geruststellend. "En al helemaal niet om spinnen te vervangen," voegt ze eraan toe, terwijl ze Martina een knipoog geeft. "Het is wel handig als Wiz en Noortje kunnen inspringen als de leerkracht ziek is, of als een leerling thuis een achterstand moet inlopen. Op onze school moet elk kind de lesstof begrijpen."

"Tjee, het klinkt allemaal alsof sciencefiction nu werkelijkheid wordt!" roept Martina terwijl ze een slok van haar latte neemt.

"Het past bij deze tijd waarin alles kantelt. Binnen wordt buiten, onder wordt boven. Hier bereiden we de toekomst voor op onze kinderen. We zetten onze school gewoon midden in deze tijd. De echte wereld is steeds meer vermengd met virtual reality. Het is een van de muren die we afbreken. De afgelopen jaren zijn er meer muren afgebroken in school – en soms zelfs halve scholen. Vaste gebouwen zijn niet heilig, community building is dat wel. Tegelijkertijd zijn er overal in Noord lokalen bij gekomen. Innoord heeft nu lokalen in bekende cultuurgebouwen, in de bibliotheek, in de NDSM-loods – je kunt het zo gek niet verzinnen. Nou ja, gek. Eigenlijk heel weldoordacht. Wat is mooier dan leren op een plek waar het lokaal de lesstof ademt? Als een school minder muren heeft, kom je sneller in de buitenwereld. Een minder scherp onderscheid tussen binnen en buiten leidt tot betere wisselwerking en benutting van de sociale en fysieke omgeving. Het binnen-buiten-onderscheid hebben we de afgelopen jaren steeds meer afgebroken."

En terwijl ze na een korte blik op haar WhatsApp glimlacht om een gekke foto van haar zus: "Ikzelf vraag me soms echt af: wat is eigenlijk binnen de school en wat is erbuiten? Zoals in de maatschappij het onderscheid werk-privé minder strikt is, is onze school ook steeds minder 'één gebouw' geworden. De eerste experimenten met het doorbreken

van de muur tussen basis- en voortgezet onderwijs zijn er. We hebben een 10-14-jaar school. Talentvolle kinderen uit de bovenbouw gaan aan de gang met lesstof van het vwo. Dat wordt extra makkelijk als er ook voor leerkrachten een doorgaande schoolloopbaan is. Leerkrachten hebben veel meer keuze en ruimte voor ondernemerschap. Met eigen innovatiebudget kan de leerkracht het beste onderwijs gewoon zelf vormgeven."

Bovenstaande ontwikkeling laat zien dat grenzen en muren altijd een keer verdwijnen. Niet alleen in het onderwijs, maar zeker ook in het landschap. Kijk maar naar Amsterdam-Noord. Dwars door Noord loopt de Waterlandse Zeedijk. Ooit was dit een harde grens tussen water en land. Innoord-scholen als IKC Noordrijk, de Poolster, Overhoeks en de IJpleinschool liggen eigenlijk midden in het IJ. Onder de schoolpleinen van deze scholen ligt waarschijnlijk een scheepswrak. De zeegetijden van eb en vloed klotsten eeuwenlang onstuimig tegen de Durgerdammer-, Schellingwouder-, Nieuwendammer-, Buiksloter-, Landsmeerder- en Oostzanerdijk. Het kon er spoken. Pas in de negentiende eeuw is een groot deel van het IJ ingepolderd. De zeedijk was trouwens ook de geloofsgrens tussen de protestantse Hollanders van Willem van Oranje, en de katholieken van de stadzijde. Maar tegenwoordig is de zeedijk gewoon een verbindingsweg. En de meest geliefde woonplek van Noord.

Wat krijg je terug als de stevigheid van het gebouw verdwijnt? Het antwoord is: 'community building'. Dat is ook een bouwwerk, maar dan wordt het cement gevormd door mensen en samenwerkingsverbanden. De community van Noord is de laatste jaren sterk betrokken geraakt bij het onderwijs. Elke school van Innoord is zeer gericht op interactie met Noord. Natuurlijk zijn er nog traditionele klaslokalen waar rekenen en taal geoefend worden. Maar leren is een permanent proces dat niet aan één gebouw kleeft.

Er is nog een reden waarom het zo goed is gebleken om kinderen regelmatig op de bus te zetten. Kansengelijkheid is een van de allerbelangrijkste uitgangspunten van Innoord. Elk talent van elk kind moet tot ontplooiing kunnen komen. Een kind op een Innoord-school is nu niet meer vastgeklonken aan één schoolgebouw – uitgeloot worden en postcodepech hebben minder gevolgen. Op scholen met een homogene leerlingenpopulatie, rijdt de bus vaker voor. Je kind komt zo toch in aanraking met medeleerlingen met een andere achtergrond of cultuur.

Natuurlijk is het zo dat als je kinderen laat reizen, dat iets extra's vraagt van ouders en onderwijzend personeel. Innoord heeft een 'open systeembenadering' waarin ouder, kind en school in hetzelfde systeem zitten. De school zit regelmatig met ouders en kind aan tafel om samenwerkingsafspraken te maken. Ouders zijn niet langer een consument van onderwijs; hun rol wordt belangrijker. Sommige ouders, zoals Igor die al even voorbij kwam, worden opgeleid om een bijzondere onderwijsbevoegdheid te halen. Het onderwijzend personeel doet de dingen ook anders. Leerkrachten hebben de mogelijkheid een eigen profiel te ontwikkelen. Niet elke leerkracht hoeft allround te zijn. Je kunt ook een vakprofiel (aantal specialismes) ontwikkelen, of een coachprofiel (de sociaal begeleidende kant). Dit maakt het vak van leerkracht waarschijnlijk aantrekkelijker, zodat we makkelijk personeel vinden. Ook hebben we een pool van leerkrachten opgeleid. En last but not least worden onze schoolleiders meer over locaties uitgewisseld.

"Wat is je grootste uitdaging voor de komende tijd?" vraagt Martina.

"De school kantelen doe je niet in één keer maar met kleine beetjes, geleidelijk," zegt Dorien. "Nu onze school van binnen naar buiten kantelt, is het belangrijk dat we in de omgeving – de buurten en wijken – ontzettend veel

aankoppelpunten hebben. Samenwerkingsverbanden met instellingen en bedrijven uit Noord."

"Best een klus!"

"Zeg dat wel! Soms denk ik: waar ben ik aan begonnen. Waar doe ik het voor?"

"En? Waar doe je het voor?"

Dorien leunt even achterover, kijkt door de ruimte en ademt diep in en uit. Dan zegt ze:

"Omdat dit echt het aller-allerbeste is wat de kinderen van Noord kan overkomen."

4. Een nieuw meisje
Superdiversiteit kweekt wereldburgers

Namasté Tayanita," zegt meester Wessel. Tayanita glimlacht verlegen als ze wordt welkomgeheten. Meester Wessel vertelt aan zijn groep 8 dat het een bekende groet is. "Een mudra. Het woord heeft zijn oorsprong in het Sanskriet 'nam' en betekent 'ik buig voor jou'. Namasté is in India, maar ook in verschillende andere Aziatische landen, een gebruikelijk hindoeïstisch gebaar om te groeten en respect te tonen."

Charlie voelt zich gelukkig, hij zit in het groepje met Tayanita. Zo kan hij goed naar haar kijken. Praten gaat nog moeilijk, maar naar elkaar lachen lukt goed. Meester Wessel had verteld dat Tayanita met haar ouders en broer in Noord is komen wonen. Omdat haar vader en moeder een politieke functie hadden in een deelstaat, kregen ze vijanden. Voor hun veiligheid moesten ze op de vlucht. In sommige deelstaten van India is het gevaarlijk. Hoe lang ze blijven, weten ze nog niet.

“Tayalita’s broer zit in groep 5, en haar vader en moeder zitten de komende drie maanden ook op school,” vertelt de meester.

“In die grotemensenklas?” vraagt Charlie.

“Ja. Ouders hebben net zoveel behoefte om over Nederland te leren als de kinderen. Als het gebouw na elven leegstroomt omdat de kinderen met de bus op reis gaan, komen ouders van nieuwkomers naar de klassen. Dat is de reden dat we in deze groep verstelbare tafels en stoelen hebben.”

Het doel van Innoord is niet om kinderen en hun ouders zo snel mogelijk in het gelid van bestaande normen en waarden te krijgen. Liever laten we ze floreren in wat ze toevoegen, hun diversiteit. Verschillen moet je erkennen en omarmen. Diversiteit is een sterk punt als de aanwezige verscheidenheid ervoor zorgt dat er meer ruimte is voor ontwikkeling van identiteit. Innoord gelooft niet in exclusieve homogeniteit. Wie succesvolle kinderen wil kweken, kan ze beter voorbereiden op een wereld die internationaal en superdivers is. De basisschool als miniatuur van een ‘international MBA’. Elk kind in Noord verdient zo’n topopleiding!

Bij Innoord leidt de openbare identiteit tot een gemengde samenstelling. Met alleen een goed curriculum, kwalitatief goede leerkrachten en een prima gebouw ben je er nog niet. We letten er ook op dat de sociale samenstelling van lesgroepen representatief is voor Amsterdam als geheel. Groepen met overwegend kinderen met een taalachterstand, staan we niet toe. Je kind komt in aanraking met alle culturen en sociale klassen (laag- én hoogopgeleid). Op die manier zetten we ons in voor kansengelijkheid.

Diversiteit als kracht

Diversiteit is een sterk punt als er door de verscheidenheid meer ruimte is voor ontwikkeling van identiteit. Innoord gelooft niet in homogeniteit. Wie succesvolle kinderen wil opleiden, bereidt ze voor op een wereld die internationaal en superdivers is. De basisschool als miniatuur van een internationale topopleiding. Doordat kinderen voor hun onderwijs niet meer zijn vastgeklonken aan één schoolgebouw, heeft uitgeloot worden of postcodepech minder gevolgen. Op scholen met een homogene leerlingenpopulatie rijdt de bus vaker voor.

Het havenmeesterhuisje op de Volewijck
De Volewijck ligt als een eilandje tegenover de oude binnenstad. Daar waar ooit het galgenveld van Amsterdam was. Waar de boomklok stond die dagelijks de avondsluiting van de Amsterdamse haven inluidde. En het tolhuis voor de binnenvarende schepen die hun tol betaalden om zaken te kunnen doen in Amsterdam. Daar ligt nu de Sixhaven met op de punt ervan het havenmeesterhuisje. Op een septemberochtend van het jaar 2018 vergaderde hier een groep mensen uit het bestuur van Innoord over de toekomst van de school. Ze dronken koffie en thee. Het onderwerp was de openbare identiteit.

"Wat betekent de openbare identiteit? Staat de school open voor alles en iedereen? Zijn er grenzen?" wierp iemand op.

"Ik hou niet van het woord verbieden, maar het lijkt me wel goed als er grenzen zijn," zei een ander. "Zonder grenzen is er immers geen sprake van een identiteit, maar van een kameleon. Dan bepaalt de toevallige meerderheid op een school de kleur van de openbare identiteit."

"Eens," zei een derde. "Een openbare identiteit is geen vormloosheid met voor elk wat wils. Het is juist een uitgesproken keuze voor openheid, gemeenschappelijkheid en toegankelijkheid."

Er waren meer Innoord-mensen aanwezig, en eigenlijk waren ze het er snel over eens. Als diversiteit en openbaarheid je uitgangspunten zijn, betekent dat automatisch dat je een grens trekt als een school te veel richting het tegenovergestelde gaat. Lesgroepen die voor een meerderheid bestaan uit kinderen met één geloof, daar eindigt diversiteit en begint homogeniteit. Hetzelfde met opleidingsniveau: een groep met bijna alleen maar kinderen van wie de vader en moeder hebben gestudeerd, biedt geen Amsterdamse diversiteit.

"Wij willen dat kinderen op een Innoord-school wereldburger worden. Dat kinderen leren openstaan voor andere culturen en sociale milieus," besloot de voorzitter.

"Precies. Wat is het mooi dat ze kennis nemen van elkaars feesten. Dat we aan belangrijke religieuze feesten als Kerstmis, Suikerfeest en Divali aandacht besteden. Maar dat we ook vertellen over Keti Koti, feminisme en de lhbti-gemeenschap. En over níét-geloven, het atheïsme. Verschillen zijn niet problematisch maar boeiend, ze zijn er om te onderzoeken en te leren kennen."

5. Het fluisterbootje van Charlie
Duurzaamheid op planeet Innoord

Knalblauw is de lucht boven Waterland. Een enkel wolkje drijft traag boven het groene land. Waar heeft Noord eigenlijk het meest van: water of grond? vraagt Charlie zich af, terwijl hij met Merel in een fluisterbootje over het Die bij Ransdorp vaart. Hier woont Merel, tussen de koeien en schapen. Het lijkt wel alsof we helemaal in Noordoost-Friesland zitten. Toch is het vanaf hier naar de Dam niet verder dan vanaf de Cruijff Arena naar de Dam. Juf Gaby heeft geschiedenis gestudeerd. Ze vertelde laatst dat Noord een van de oudste stukjes stad is. Rond 1100 kwamen de eerste mensen hier wonen. Het waren veenkolonisten. Noord lag in wat toen Groot–Waterland was. Een moerassig hoogveengebied waar je amper kon lopen omdat je al snel wegzakte in de modder. Het gebied strekte zich zuidwaarts uit tot waar nu Amsterdam-Zuid ligt. Deze veenkolonisten groeven sloten om de grond te ontwateren. In de loop van de twaalfde eeuw werd de grond droger en steviger, je kon er beesten

op laten grazen en gewassen op laten groeien. Nadeel was dat de bodem daalde. Inklinken noem je dat. In 1170 was er een grote stormvloed tussen Texel en Vlieland die miljarden liters water richting het huidige Amsterdam pompte. Er verdronken mensen en er kwamen grote meren. Buikslotermeer, Watergraafsmeer, Slotermeer en natuurlijk het IJ.

"Waar kijk je naar, Charlie?" vraagt Merel.

"Naar de lucht en het water en de weilanden," antwoordt Charlie. "Nergens is daar zoveel van als hier!"

Charlies boot is elektrisch en maakt bijna geen geluid. Van duurzaamheid weet hij veel – net als elke achtstegroeper. De Innoord-school is duurzaam, en laat dat ook duidelijk zien. Daarom staat er op sommige scholen een kleine windmolen en zijn zonnepanelen zichtbaar. Elke school heeft in de hal een scorebord waarop je kunt zien hoeveel energie er groen is opgewekt. Scholen zijn steeds meer plasticvrij. En ze houden bij hoe 'weinig' papier er is verbruikt ten opzichte van de gemiddelde school.

Ook hier geen eenheidsworst. De school kiest z'n eigen speerpunten, want elke buurt is anders. Een windluwe locatie zonder verdiepingen en pal bij woningen, kan beter geen windmolen op het dak zetten. Het leuke is dat de kinderen van elke locatie samen met de meesters en juffen steeds opnieuw bedenken hoe ze 'Planeet Noord' groen houden. Gescheiden afvalinzameling bijvoorbeeld. De containers staan niet verstopt in een hok maar zijn juist zichtbaar voor iedereen die de school binnenkomt. En van elke locatie gaat elke week een groengroep het gescheiden afval hoogstpersoonlijk afleveren. Op de groene schoolpleinen beheren de kinderen zelf de compostbak. Net als op de Ceuvel, waarmee elk Innoord-kind kennismaakt. Zo leren ze de natuurlijke kringloop kennen die voor een stadskind niet vanzelfsprekend is. Schillen, bladeren en

Groen schoolplein

Noord heeft 10 procent van de inwoners van de stad, 30 procent van het grondgebied en 50 procent van het hoogwaardig Amsterdams groen. Innoord neemt de verantwoordelijkheid voor de schoolpleinen en de directe omgeving. We willen het gebied bij onze scholen zo groen, schoon en autoluw mogelijk houden. Het schoolplein is ruimtelijk en overzichtelijk. Waar mogelijk gaan we verder vergroenen met groentetuinen en extra prullen- en plantenbakken.

1635

3
egenligger
bij
derdoorvaart

takjes gaan boven in de compostbak en eindigen onderaan als perfecte aarde voor de voedseltuinen!

Charlie en Merel varen onder een bruggetje door. Het enige bruggetje over de rivier het Die. Je ziet de stompe toren van Ransdorp en de puntige kerk van Zunderdorp. Van Google Maps weet Charlie dat het Die een van de langste wateren is van de hoofdstad. Toch is de rivier vrijwel onbekend. Ooit, in de middeleeuwen, liep hij tot waar nu de Stopera is. Sommigen zeggen dat de bekende Dam van de hoofdstad niet in de Amstel maar in het Die is gelegd. Maar toen zijn ze het Die gaan hernoemen tot Amstel.

"Kijk, een watersnip!" roept Merel.

"Weet je zeker dat het geen tureluur is?"

Zo varen Merel en Charlie op een mooie woensdagmiddag op hun bootje over het Die. Twee schoolkinderen uit Noord. Scholen zijn altijd belangrijk in de buurt geweest, maar de muren waren duidelijk. Nu zie je dat Innoord-scholen heel zichtbaar zijn in de buurt. Geen passieve ouder-kindcentra die kinderen en ouders ontvangen, maar actieve instellingen met een positieve rol in de omgeving. De directe omgeving van de school wordt actief beheerd door de school. Dat zie je het beste aan de inmiddels bekende Innoord-prullenbakken op elk schoolplein. En omdat de muren van het schoolplein ook doorgebroken zijn, staan de prullenbakken in een straal van tien meter buiten elk schoolplein. Symbolisch misschien, maar juist zo maak je duidelijk welke verantwoordelijkheid je voor de omgeving voelt. Die prullenbakken beheren onze buurtkinderen – wie anders?! – zeven dagen per week. Ja, schoolpleinen hebben ook na schooltijd een schone en veilige uitstraling. Materialen zijn altijd onderhoudarm en vandalismebestendig. Het is de taak van een onderwijsinstelling om bewustwording op gang te brengen over duurzaamheid. Dat doe je niet met het invoeren van organisatorische checklists,

Toekomstbestendige human resources

Het HR-beleid gaat verantwoord om met menselijke bronnen. Werkgeluk, bevlogenheid, teambuilding, stressmanagement en duurzame inzetbaarheid staan altijd op de agenda. *Employability*, *personal branding* en dynamisch loopbaanperspectief zijn voor elke medewerker belangrijk. Hybride loopbanen en individuele maatwerkoplossingen horen bij het anders organiseren.

maar met het bespreken van wenselijk gedrag in je gebouw en op je schoolplein. Meer dan vroeger draagt Innoord een aantal groene waarden uit waarmee we stelling nemen richting ouders en de omgeving.

‘De aarde hebben we te leen,’ is een veelgehoorde kreet op onze school. Richting ouders en personeel moedigen we het reizen per fiets of te voet aan. Met de auto je kind brengen en halen ontmoedigen we ferm. Het leidt tot verkeersonveilige situaties rondom scholen en leert kinderen het verkeerde gezondheidsgedrag aan. Het was een klus en we hebben veel gediscussieerd met ouders, maar anno 2023 zijn scholen eindelijk geen automagneten meer. En scholen zijn volledig rookvrij, óók de pleinen en de achteringangen voor het personeel.

6. Op naar de top!
Elk kind ontplooit z'n talent maximaal

De lift schiet omhoog terwijl dancemuziek klinkt. Alles om hen heen flikkert en blikkert. "Dit is gaaf!" roept Musa opgetogen. Dan zijn ze al boven. Even later lopen Musa en Charlie op het dak van de Lookout. Vergeven en vergeten is de jaloezie van Musa.

"Kijk die schommel!" zegt hij. Ze staan in de rij. Even later bungelen ze met hun benen over de rand van de bijna honderd meter hoge A'DAM Toren. Oeps, beter even geen hoogtevrees!

Innoord wil elk kind een voorsprong geven. Maar die ziet er bij elk kind anders uit. Kansengelijkheid is belangrijk. Tegelijkertijd verschillen kinderen in hun talenten. Kansengelijkheid betekent niet dat de kansen van elk kind gelijkgeschakeld worden. Natuurlijk, de basis van rekenen en taal is voor elk kind belangrijk. Maar verder gaan we juist op zoek naar verschillen. Vroeger kwamen vooral de

Labs

Innoord wil elk kind een voorsprong geven. Maar kansengelijkheid is niet hetzelfde als nivelleren. We gaan juist op zoek naar verschillen. Talentklassen worden omgevormd tot 'labs'. Via allianties richten we onderwijslocaties op waar kinderen op het hoogst denkbare niveau onderwijs krijgen in een expertisegebied. Naast rekenen en taal, zijn er bijvoorbeeld de exacte wetenschappen, muziek, bewegen (sport en dans), tekenen en schilderen, handvaardigheid en maaktechniek, wetenschap, geschiedenis en creatief schrijven.

kinderen die goed waren in rekenen en taal in de Plusklas voor getalenteerde leerlingen. De afgelopen jaren zijn die Plusklassen omgevormd tot 'Labs'. Elk kind kan vleugels krijgen.

Bij elk kind gaat de school gericht op zoek naar talent. Uitgangspunt is het idee dat er, naast aanleg voor rekenen en taal, nog andere gebieden kunnen zijn waarin kinderen talent hebben. Denk aan exacte wetenschappen, muziek, bewegen (sport en dans), tekenen en schilderen, handvaardigheid en maaktechniek, wetenschap, geschiedenis en creatief schrijven. Deze talenten kregen altijd wel wat aandacht op de basisschool, maar ze hingen er – eerlijk is eerlijk – ook een beetje bij. De afgelopen jaren heeft Innoord het concept Lab uitontwikkeld. Het idee is om kinderen met een bepaald talent op jonge leeftijd toponderwijs te bieden in een of meer van hun talenten. Toponderwijs is in dit geval: onderwijs verzorgd in samenwerking met (en vaak dóór) een nationaal topinstituut op het betreffende vlak. Dit idee is een logisch voortvloeisel van het in hoofdstuk 1 genoemde uitgangspunt van 'Noord als lesstof' en de in hoofdstuk 2 beschreven persoonlijke onderwijsroute van elk kind.

Bijzonder aan de Labs is dat een specifiek 'topstukje' Noord geselecteerd wordt om als leslaboratorium te fungeren voor kinderen met een talent of een sterke interesse in een bepaalde richting.

Noord is in de gelukkige omstandigheid dat er verschillende nationale topinstituten binnen de stadsdeelgrens aanwezig zijn. Denk aan het EYE-filminstituut, het techniekdepot van NEMO, de kunstenaarsbroedplaatsen van NDSM en Zamenhofstraat. Ook op andere talentgebieden is moeiteloos een aantal topinstituten op te stellen. Geschiedenis (depot Amsterdam Museum), natuur- en scheikunde (Shell Research Laboratorium), duurzaamheid en cyclische economie (Greenpeace/Urgenda/De Ceuvel).

De voorsprong

De Voorsprong is de 'huisacademie' voor en door Innoord-medewerkers en de educatieve partners. We bundelen er de competenties van alle aanwezige Innoord-professionals. Het geheel van deze deskundigheid is meer dan de som der delen. We informeren, inspireren, motiveren en coachen elkaar. Ook is er een cursus- en trainingsaanbod. Leerkrachten krijgen ondersteuning bij het ontwikkelen van een eigen leerkrachtprofiel. Er ontstaat meer keuze en ruimte voor ondernemerschap. Met een eigen innovatiebudget kan de leerkracht het beste onderwijs of een specialistisch profiel vormgeven.

Doorgaande schoolloopbaan

Het doorbreken van de muur tussen onderwijsfasen zal leiden tot een 2-4-jaar en een 10-14-jaar school. Met de laatste wordt het keuzemoment voor vervolgonderwijs uitgesteld tot het juiste moment. Talentvolle bovenbouwleerlingen realiseren hun voorsprong met verdiepende lesstof uit het voortgezet onderwijs. Dat wordt extra makkelijk als ook de leerkrachten kunnen kiezen voor een minder strikte scheiding tussen basisschool en voortgezet onderwijs.

Ook op het vlak van sport, gezondheid, theater en muziek is er een sterk aanbod (Noorderparkbad, BovenIJ, Friendship Sports Centre, Muziekschool, Concertgemaal, Theaterstraat, Paradiso, Hiphopschool).

Voor elk kind is er een Lab. Meestal op de locatie van de organisatie waarmee de school een onderwijsalliantie heeft. Zo gaat Charlie naar het Lab Techniek en het Lab Kunst. Natuurlijk moet hij ook de gewone dingen doen. Rekenen en taal zijn superbelangrijk. Dit doet Charlie op de honkschool. Labs doet hij één of twee keer per week.

Kansengelijkheid leidt dus niet tot nivellering van de sterksten en de minder sterken. Verschil mag er zijn. Differentiatie past in een samenleving waarin elk kind zichzelf steeds beter leert kennen en zo zijn eigen school- en studieloopbaan vormgeeft. Met elk kind (en in samenspraak met de ouders) wordt voor de Labs elk schooljaar een Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP) opgesteld. Kinderen hebben bij Innoord een grote kans om hun talenten te ontdekken, en daarin te gaan floreren.

Op de terugweg van de A'DAM Toren komen Charlie en Musa langs een appartementengebouw dat ELTA heet. Charlie heeft geleerd waar die letters voor staan.

"Eerste Luchtvaart Tentoonstelling Amsterdam," zegt hij hardop. Op de plek van dit gebouw was het. Bizar lang geleden, in 1919, toen vliegtuigen nog maar net waren uitgevonden. De eerste grote vliegtuigfabriek van de wereld was Fokker en stond híér bij de Papaverweg. Charlie fietst met losse handen, maakt een ronkend geluid en spreidt zijn vleugels. Voelen dat je bijna kunt vliegen.

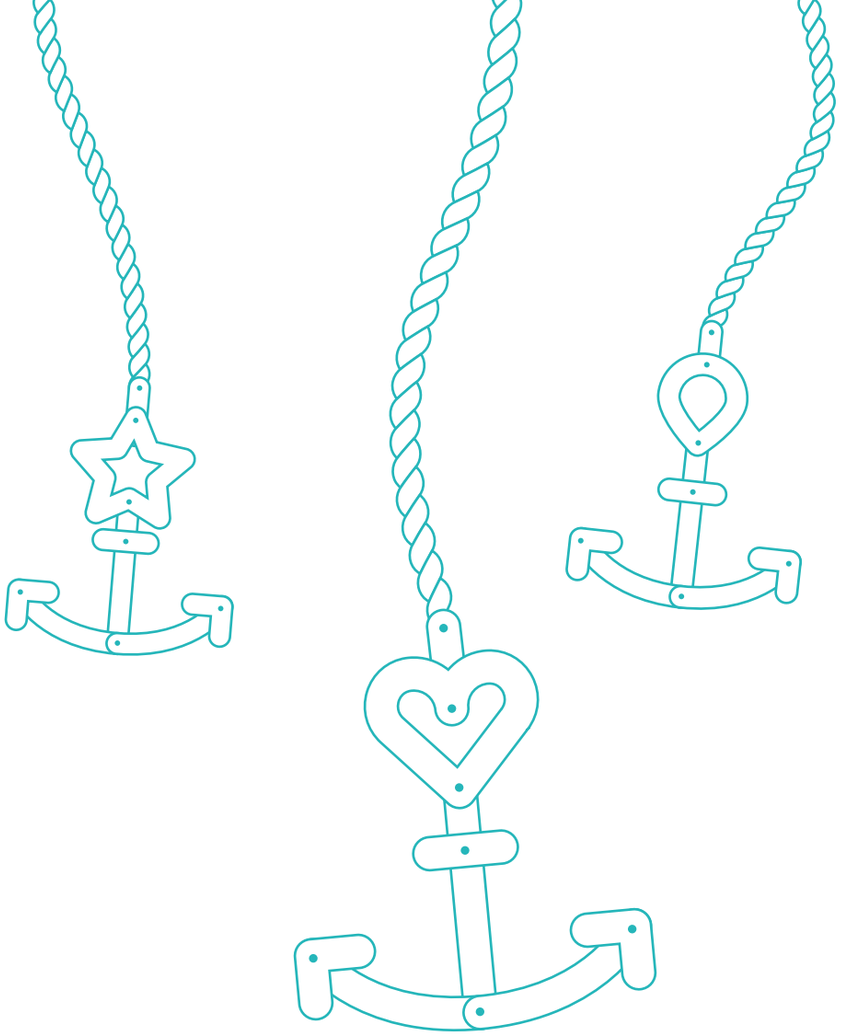

Innoord-ankers

De Innoord-ankers zijn te verdelen over drie O's: Onderwijs, Organisatie, Omgeving. De ankers van de onderwijs-O verwijzen naar de onderwijskundige principes die ten grondslag liggen aan de koers 2019–2023. De ankers onder de omgevings-O beschrijven de beoogde beweging van binnen naar buiten. De ankers van de organisatie-O gaan over het 'anders organiseren' van onderwijs met behoud (en optimalisering) van de kwaliteit.

Onderwijsankers

Missie, pijlers en kompas
Onze missie is ongewijzigd dwars: 'We moeten de toekomst voorbereiden op onze kinderen.' Ook pijlers en kompas blijven stevig overeind. We geven kinderen een voorsprong met inspirerend en vernieuwend onderwijs.

Persoonlijke talentroute
Innoord heeft hoge verwachtingen van kinderen. Met 'precisieonderwijs' willen we eruit halen wat erin zit plus een beetje meer. Binnen het collectief van een groep doorloopt elk kind een eigen route. Op vaste ijkmomenten kijken we waar de leerling 'staat'. Zo kan Innoord bijspijkeren wat moet, en sterke punten uitbouwen. Talenten moeten hun voorsprong niet vasthouden maar vergroten.

Doorgaande schoolloopbaan
Het doorbreken van de muur tussen onderwijsfasen zal leiden tot een 2–4-jaar en een 10-14-jaar school. Met de laatste wordt het keuzemoment voor vervolgonderwijs uitgesteld tot het juiste moment. Talentvolle bovenbouwleerlingen realiseren hun voorsprong met verdiepende lesstof uit het voortgezet onderwijs. Dat wordt extra makkelijk als ook de leerkrachten een minder strikte scheiding tussen basisschool en voortgezet onderwijs kunnen kiezen.

Zelfbewustzijn
Een kind vormt de bewuste identiteit en welbevinden in de basisschool-leeftijd. Bij Innoord bouwt een kind zelfkennis op via positieve leerervaringen en heldere gedragsfeedback. We richten het leerproces in volgens het principe van de 'growth mind set'. Nieuwsgierigheid stimuleren we. Feedback vindt in een veilige setting plaats. Een kind kent z'n talenten, maar wordt uitgedaagd ook nieuwe, onbekende kwaliteiten uit te proberen. We stimuleren zelfonderzoek. Fouten maken mag!

Diversiteit als kracht
Diversiteit is een sterk punt als de aanwezige verscheidenheid maakt dat er meer ruimte is voor ontwikkeling van identiteit. Innoord gelooft niet in homogeniteit. Wie succesvolle kinderen wil opleiden, bereidt ze voor op een wereld die internationaal en superdivers is. De basisschool als miniatuur van een internationale topopleiding. Doordat kinderen voor hun onderwijs niet meer zijn vastgeklonken aan één schoolgebouw, heeft uitgeloot worden of postcodepech minder gevolgen. Op scholen met een homogene leerlingenpopulatie rijdt de bus vaker voor.

Labs
Innoord wil elk kind een voorsprong geven. Maar kansengelijkheid is niet hetzelfde als nivelleren. We gaan juist op zoek naar verschillen. Talentklassen worden omgevormd naar 'labs'. Via allianties richten we onderwijslocaties op waar kinderen op het hoogst denkbare niveau onderwijs krijgen in

een expertisegebied. Naast rekenen en taal, zijn er bijvoorbeeld de exacte wetenschappen, muziek, bewegen (sport en dans), tekenen en schilderen, handvaardigheid en maaktechniek, wetenschap, geschiedenis en creatief schrijven.

Onderwijskwaliteit
Scholen zijn constant bezig met het updaten van de onderwijskwaliteit. Bij Innoord ontvangen alle leerkrachten en schoolleiders feedback op hun functioneren en resultaten. De scholen stellen aan de hand van het 'schoolontwikkelmodel' regelmatig de vraag: doen we de goede dingen op de juiste manier? Ook laten we deskundigen van buiten onze organisatie naar ons onderwijs kijken. Het Expertisecentrum ondersteunt het kwaliteits- en kennismanagement van Innoord.

Drie leerkrachtprofielen
De allround-leerkracht zoals we die nu kennen blijft de basis op elke school. Binnen een schooljaar werken ze doorgaans 'horizontaal' met een relatief vaste groep kinderen op één honkschool. Het tweede profiel is dat van de coachende allround-leerkracht. Deze is minder gebonden aan de honkschool en wordt inzetbaar bij verschillende groepen of labs. Dit type leerkracht beweegt zich meer 'verticaal' door de jaargroepen en zal voor meerdere Innoord-scholen werken. Het derde profiel is dat van de 'vakleerkracht'. Die heeft een deelbevoegdheid op zijn specialisme. Dit kan een leerkracht zijn die zich wil toeleggen op zijn favoriete vakken, maar het kan ook een educatief partner zijn. Bijvoorbeeld een ouder met een voor de school relevant specialisme, een kunstenaar of een opleider van een bedrijfsschool waarmee Innoord een alliantie heeft.

Omgevingsankers

Noord als bron
Amsterdam Noord is lesmateriaal. Buiten op straat, in het bos en in fabriekshallen liggen leerzame ervaringen. Ook de sociale context van Noord biedt uitbundig materiaal. Lessen vinden regelmatig buiten school plaats. Noord heeft energie en daadkracht. Bij Innoord krijgt een kind mee dat het z'n eigen toekomst kan maken.

School kantelt naar buiten
De binnen-buitenwand van Innoord wordt poreus. Er komen minder muren maar meer onderwijsvloer. Innoord sluit onderwijsallianties met instellingen en bedrijven uit Noord en soms ook daarbuiten. Op locatie komen er lokalen bij, bijvoorbeeld in cultuurgebouwen, bibliotheken en in organisaties. Een deel van het onderwijs vindt buiten de honkschool plaats. Een minder scherp onderscheid tussen binnen en buiten zal leiden tot beter gebruik van de sociale en fysieke omgeving als onderwijsmateriaal. Op strategisch niveau werken we samen met stichting Openbaar Onderwijs aan de Amstel.

Open systeembenadering
De driehoek Ouder-Kind-School krijgt extra aandacht. Deze 3 gaan vaker met elkaar aan tafel om in te zoomen op ontwikkeling. Dit vraagt een actieve betrokkenheid en coachende rol van ouders. De school begeleidt daarom niet alleen de leerling maar ook de ouder-als-coach. Ouders worden via educatief partnerschap betrokken bij delen van het onderwijs. Ook relevante organisaties in het open systeem van de omgeving kunnen zich kwalificeren als educatief partner.

Groen schoolplein
Noord heeft 10 procent van de inwoners van de stad, 30 procent van het grondgebied en 50 procent van het hoogwaardig Amsterdams groen. Innoord neemt de verantwoordelijkheid voor de schoolpleinen en de directe omgeving ervan. We willen het gebied bij onze scholen zo groen, schoon en autoluw mogelijk houden. Het schoolplein is tevens ruimtelijk en overzichtelijk. Waar mogelijk gaan we verder vergroenen met groentetuinen, extra prullen- en plantenbakken.

Organisatorische ankers

Honkschool
Elk kind begint en eindigt de dag op z'n honkschool. Deze honkscholen zijn 'de veilige haven', een prettig thuishonk. De honkschool heeft een gastvrije uitstraling, is schoon en de hele omgeving straalt veiligheid uit. Elke school heeft een huiselijke koffielounge waar ouders en leerkrachten elkaar kunnen ontmoeten. Naschoolse opvang is steeds meer verenigd met de honkschool. De koffielounge hoeft niet op elke school hetzelfde te zijn. Variatie en eigenheid zijn juist fijn.

Virtuele school
Innoord opent een virtuele school. Zo spelen we in op de snel veranderende digitale samenleving. Digitale geletterdheid, oftewel mediawijsheid, 'computational thinking' en ict-basisvaardigheden zijn vast onderdeel bij Innoord. De virtuele school is altijd open. Elk kind van Innoord kan via een persoonlijk account inloggen. De belangrijkste lessen van elke schooldag van Groep 1 tot en met 8 zijn te bezoeken. Van vrijwel alle lessen heeft de school een online backup. Mis je een les, kun je die thuis inhalen met 'Noortje en meester Wiz'. Of gewoon na een mindere schoolweek in het weekend een stukje overdoen. Net alsof je in een échte klas zit.

De voorsprong
De Voorsprong is de 'huisacademie' voor en door Innoord-medewerkers en de educatieve partners. We bundelen er de competenties van alle aanwezige Innoord-professionals. Het geheel van deze deskundigheid is meer dan de som der delen. We informeren, inspireren, motiveren en coachen elkaar. Ook is er een cursus- en trainingsaanbod. Leerkrachten krijgen ondersteuning bij het ontwikkelen van een eigen leerkrachtprofiel. Er ontstaat meer keuze en ruimte voor ondernemerschap. Met een eigen innovatiebudget kan de leerkracht het beste onderwijs of een specialistisch profiel vormgeven.

Expertisecentrum
Het Expertisecentrum van Innoord richt zich op kwaliteitsoptimalisering van taal, rekenen en gedragsspecialismen. Bijvoorbeeld ten behoeve van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Doordat Innoord-scholen faciliteiten, kennis en didactische arrangementen uitwisselen, is het synergievoordeel groot. Kennis van het Expertisecentrum wordt aangewend voor alle scholen. Tevens wordt het ingebouwd in de virtuele school.

Toekomstbestendige human resources
Het HR-beleid gaat verantwoord om met menselijke bronnen. Werkgeluk, bevlogenheid, teambuilding, stressmanagement en duurzame inzetbaarheid staan altijd op de agenda. *Employability*, *personal branding* en dynamisch loopbaanperspectief zijn voor elke medewerker belangrijk. Hybride loopbanen en individuele maatwerkoplossingen horen bij het anders organiseren.

Colofon

Contact
Innoord
Klaprozenweg 75H
1033 NN Amsterdam
020 8201410
info@innoord.nl
www.innoord.nl

Volg Innoord via
Facebook, Instagram,
Twitter en LinkedIn.
De koersnotitie is ook
digitaal beschikbaar via
www.innoord.nl/koers

Auteur
Bas Kok

Met medewerking van
Taco Stroo

Grafisch ontwerp
Marjolein Rams en Michiel
van Heeswijk - wijstudio.

Fotografie
Stella Vesselinova

Productiebegeleiding
Olivia Media en Marjolein
Rams

Druk
Wilco, Amersfoort

Oplage
1.000

April 2019

INNOORD